

Men luistert naar Dr Hoek — hij maakte als lid, scriba of praeses alle synoden der laatste jaren mee!

Toen de gebr. Bos gecapituleerd waren voor het synodale leerbegrip van een de inwendige genade verzegelend sacrament schreef hij in zijn kerkbode:

„In vele bezwaarschriften werd geponeerd, dat de sacramenten — en dus ook de Doop, waarover het voornamelijk ging — slechts (!!!) bezegeling waren van de belofte des Heeren. Volgens de bezwaarden mocht niet gezegd worden, dat ook inwendige genade innerlijk verzegeld werd. Ook nu wordt dit door zeer velen in den kring der kerken onderhoudende artikel 31 K.O. ontkend. NAAR ONZE VASTE OVERTUIGING IS DEZE OPVATTING IN STRIJD MET SCHRIFT EN BELJDENIS. ONZE SYNODES HEBBEN HAAR DAAROM MOETEN AFWIJZEN".

Dat is duidelijke en eerlijke taal.

Zo staat ja tegenover neen in de synodale kerken.

Maar men neemt ze geen van beide ernstig!

Want men roept over en weer: wat gij leert is in strijd met Schrift en belijdenis en geeft vervolgens mekaar de hand (of niet!) en beweert voorts dat 1942/46 pacificatie bracht!

Maar ik hoor boven dit alles uit de vermaning van Sikkil, dat een kerk die niet uit het woord van God leeft en dat niet volstrekt ernstig neemt almeer „verpunt". Voor haar goed figuur, voor haar uitwendige behoeften en belangen, voor de gewilde vorm houdt ze nog een uitwendige gestalte vast. Maar ze is „een zaakje met een zakje" — met knappe sprekers mis-schelen, en een paar mensen met geld; misschien een weeshuis en een arnhuis als hoogste bezitting".

Onze Heiland sprak eenmaal: Uw ja zij ja en uw neen, neen en wat boven (let wel er staat niet: tegen, maar boven) die is uit de Boze. C. V.

Orgelfonds-Ereschuld

Nauwelijks had ik Vrijdagsavonds afgesloten, of daar kwam Mevr. v. W. uit K. een steentje aandragen voor de nieuwe laag: f 2.50 van N. N. De Zaterdagmorgen legde via de giro er een heel rijtje naast: f 2.50 van A. M. te A.; f 10.— van N. N. te L.; f 10.— van J. W. H. te A.; f 3.— van twee zusters te W.; f 1.— van H. R. te K.; f 5.— van P. A. J. v. Z. te R. onder 't motto: „In dankbaar gedenken". Dezelfde post bracht een zeer bemoeidigend schrijven van Zr V.-T. te R. —; Ingesloten was f 2.—.

De Maandagmorgen begon met f 1.— van J. B. te 's-G., van welk offer het begeleidend schrijven onbedoeld me in meer dan één opzicht de waarde deed beseffen; de volgende morgen had de girodienst gezorgd voor nieuwe verrassingen: f 5.— van N. N. te L.; f 2.50 van H. K. te R.; f 2.50 van G. J. R. te E.; f 20.— gecollecteerd op de Jeugdvergadering en overgemaakt door H. v. T. (ik wist wel, dat R. niet zou achterblijven; prachtig dat de jongens en meisjes daar zo flink hebben meegedaan!); f 5.— van M. W. te H.; f 3.— van fam. W. te R.; f 2.50 van J. de K. te A.; f 2.50 van R. D. te H.; f 5.— van G. J. de V. te V.; f 2.50 van F. L. te V.; f 2.50 van C. v. L. te Z.; f 5.— van F. W. te R. („Orgel-offer? Orgelvreugde?"); f 2.50 van L. T. te D. (over het tweede doel, geachte br., is nog niet gerept — mag ik, als voorschanda daarvan nog geen sprake is, aan die tweede gift een andere „School-bestemming" geven?).

Gaan we nu naar Bartjens „Cyfferinge" te werk, dan vinden we: tot Maandagmorgen f 36.—, Maandag en Dinsdag f 61.50; totaal f 97.50. Maar er kwam nog meer op die laatste dag: Prof. Holwerda had te S. een spreek-

beurt vervuld en overhandigde me 's avonds de opbrengst van een collecte, bij die gelegenheid gehouden: deze oogst bedroeg niet minder dan f 62.92. De Dinsdag sloot dus af met f 160.42 als finale.

Woensdagmorgen of er geen eind aan zou komen, de volgende offeraars: N. N. te H. f 2.—; D. C. M. te A. f 1.— („uit dankbaarheid"); B. v. A. te S. f 2.50; A. S. te H. (G.) f 5.—; K. A. te H. f 10.—; Ges. A. en E. H. te G. f 1.—; M. K. D. te N. f 2.50; H. S. te M. f 1.— („Here, leer ons bidden ook voor de Kamper School"); D. J. Z. te D. f 5.— (geheel met u eens, ook voor de vervulling van die cultuur-opdracht had prof. S. een open oog, warm hart en vaardige pen); de M. V. te P. f 7.— (hoe vaak heeft men ook te P. van prof. S. genoten!); H. W. R. te U. f 2.50; G. B. te Z. f 2.50 (Ps. 103: 9 be-rind); H. B. te T. B. f 2.—. Samen f 44.—. En Donderdagmorgen ging 't maar weer lustig en rustig dóór: J. D. te H. gireerde f 1.—; G. V. te K., onder het motto: Beter laat dan nooit, f 3.—; P. de V. te B. („Een dankbare Reformatie-discipel van K. S.") f 2.50, daarbij f 1.— van Zr G. A. te E., samen f 3.50; A. R. te H. f 2.50; J. C. v. D. te R. („Ereschuld en dankbaarheid") f 2.50; A. K. te S. f 2.50; K. E. („Uit liefde voor K. S.") f 5.—; D. de B. te A. f 2.50; B. J. v. d. V. te Z. f 2.50; Y. de J. („Een kleine bijdrage uit 'n dankbaar hart") f 1.—. Deze morgen bracht dus het week-totaal voorlopig op f 160.42 plus f 44.— plus f 20.— is f 230.42.

Donderdagmiddag kreeg ik bezoek van student J. v. d. H., die me namens de Mannenvereniging te R. f 15.— kwam brengen. Een tweede student, C. B., had in L. ontvangen: van C. K. f 2.50; van A. D. f 0.60; van D. B. f 1.—; van fam. P. M. B. f 2.—; van fam. P. B. f 1.—. Later kwam er per giro nog bij: f 5.— van G. J. v. O. te L. „na een aanmaning van één der studenten". En student W. B. overhandigde me een enveloppe met f 5.— van Mej. J. S. te A. („uit dankbaarheid voor wat de Here onze God in K. S. aan ons geschonken heeft").

Vrijdagmorgen bleek, dat op mijn gironummer gestort was: door J. L. K. te U. f 2.50; door de Geref. Mannen-ver. Dr M. B. van 't Veer te Rotterdam-C. f 5.— (dank voor 't mooie vers van Wapenaar!); door Mevr. L. B. te L. f 2.50; door J. D. te U. f 1.—; door G. J. v. G. te E. f 1.50; door S. U. te N. f 1.50 („Ereschuld en dankbaarheid"); door J. E. te S. f 2.50; door H. te H. f 1.50; door G. B. D. te L. f 2.50. Alweer dus een flinke stap verder: we waren nu gekomen op f 230.42 plus f 52.60 is f 283.02.

En de volgende morgen kwam nog in: van J. S. te G. f 5.—; van J. v. v. te W. f 2.50; van A. B. te A. f 10.—; van dames K.-B. te D. f 3.50; van A. de W. te S. f 2.50. Tellen we deze f 23.50 bij het vorige bedrag, dan is het totale eindresultaat tot en met 26 April: f 59.— plus f 490.44 plus f 619.— plus f 283.02 plus f 23.50 is f 1474.96. Er was reeds afgedragen f 800.—, zodat er voor verwisseling motor, plaatsing enz. f 274.96 aanwezig is; schiet er nog iets over van dit bedrag of komt er eventueel nog wat binnen, dan hoop ik dat te besteden, met goedvinden van de gevers, voor wat goede orgelmuziek.

In precies drie weken (6 tot 26 April) zijn de gevraagde gelden mij toegezonden; mag ik allen die meedeelden hierbij nog eens m'n zeer hartelijke dank doen toekomen?

De „ereschuld" is hiermee afgedaan — ik kan er onder schrijven: voldaan (apechou panta, de technische term voor dit begrip in de papyri en ook in 't N. T., zie Fil. 4: 18a, zelfs mag ik herhalen, wat de apostel daar schreef van met ander doel hem toegezonden gelden: „Ik heb alles ontvangen, en ik heb overvloed").

Prof. Schilder vroeg „offers", en het offerbegrip is in de Heilige Schrift niet eerst quantitatief ('t moet je wat kosten, dan is 't pas een offer), maar kwalitatief bepaald: een offer is steeds iets, dat de Here wordt gebracht. Dat had uiteindelijk ook K. S. op 't oog: hij vroeg een Aul-orgel, opdat dit de studie dienen kon; hij achtte het „van waarde, als aanstaande dominees iets wisten van kerk-muziek", dus om bij te dragen ad maiorem Dei gloriam.

Op zijn tafel staat nu niet een enkel bloemetje, maar een volle ruiker — en al zit hij zelf niet meer aan om er hier van te genieten, zijn doel is aanvankelijk bereikt. Zij ook dit orgel-offer de Here een welriekend reukoffer, dat Hem aangenaam is (Fil. 4: 19).

P. DEDDENS.

Ook Professor HOLWERDA van ons afgenomen

Juist voor het afdrucken van dit nummer bereikte ons het verpletterend bericht, dat ook Professor B. HOLWERDA plotseling is overleden, op Woensdagavond acht uur, in de ouderdom van 42 jaar.

De hoogleraar was tot half zeven in het schoolgebouw, waar hij een candidaatsexamen afnam, werkzaam geweest. Nadat hij de maaltijd gebruikt had, begaf hij zich naar zijn studeerkamer ter afdoening van persarbeid.

Omdat hij zich niet wel gevoelde, begaf hij zich te bed, waar hem een grote benauwdheid overviel, geneeskundige hulp mocht niet meer baten. Om 8 uur overleed de hoogleraar.

Deze verpletterende slag, zo kort na het heengaan van Professor Schilder, zal met diepe ontroering door ons gereformeerde volk ontvangen worden. Hoevelen hebben, na het heengaan van Prof. Schilder, niet de hoop op hem gevestigd gehad, als van de man, die enigermate de plaats van Prof. Schilder zou innemen.

Ook ons blad treft hierin een zeer zware slag. Met liefde en met geheel zijn hart had hij zich, ofschoon perswerk hem niet lag, zoals hij ons nog pas vertelde, gegeven aan het werk voor „De Reformatie". Zijn Paasartikel was feitelijk zijn eerste bijdrage na het verscheiden van Prof. Schilder; het is meteen zijn zwanenzang geweest. Wie onzer heeft het kunnen vermoeden? We hadden zoveel verwachting van hem. Juist deze week zou de conferentie met de professoren en dus ook met hem plaats hebben om tot een definitieve regeling van het redactionele werk aan „De Reformatie" te komen. Het heeft niet zo mogen zijn.

De HERE, die geen rekenschap geeft van Zijn daden, besliste anders.

Zijn doen is enkel Majesteit, ondoorgrondelijke heerlijkheid, ook nu we weer aan een groeve zullen staan van één, waarvan wij zeggen zouden: we kunnen hem niet missen!

Maar er is bij de HERE geen vergissing mogelijk. Wat aan het graf van Prof. Schilder is gezegd zal ook nu gezegd en beleden en geloofd moeten worden.

Volgende week hopen wij in ons blad meer te kunnen geven over het heengaan van deze geliefde broeder in Christus. R. v. R.

De plaats van onze kinderen naar de Heilige Schrift (IV, slot)

En vragen we dan nader, waarin deze navolging Gods voor de jeugd bestaat, Ef. 6: 1 zegt het. Hierin zal ze primair bestaan, dat de kinderen hun ouders gehoorzaam zijn in de Here.

Maar daarin vraagt de Here van de jeugd evenmin als van de volwassenen, allerlei buitengewone en buitennissige dingen, „gij kinderen, zijt uw ouders gehoorzaam in de Here". Dat is het. Niet iets, waarvan ze kunnen dromen, maar dat ver buiten hun gezichtsveld ligt, maar iets dat vlak bij ligt en dat werkelijk-

Aris, Adji, Nani en Gondé

Beste lezers, hoe vindt u deze namen? Helemaal niet „gek" hè? Dat zijn nu de namen van mijn jeugde leermeesters in de Daja-talen, die hier in de buurt gesproken worden. Van Aris hebt u al eens iets kunnen lezen in dat stukje, dat ik al eerder schreef en dat getiteld was: „Zouden ZIJ ook eenmaal komen?"

Die Aris ging in Ngabang op school en zat daar in de zesde klas. Hij was in elk opzicht de beste leerling en toen ik verlof kreeg om in dat schoolgebouw mijn lessen aan te vangen, vroeg hij meteen die lessen te mogen volgen. In zijn vrije tijd verdiende hij de kost als huisjongen bij de hoogste meneer hier in Ngabang. Hij ziet er altijd keurig netjes uit, is heel handig in huiselijke bezigheden en koesterde het verlangen eenmaal bij ons in te wonen om ons te helpen, om mij als tolk van dienst te zijn, om mijn gids te wezen, wanneer ik op tournee zou gaan en om voor onderwijzer te studeren.

Dat beloofde heel wat en toch..... nu ben ik hem kwijt, tenminste voorlopig.

Dat ging zo.

Er kwam een opvolger voor Aris z'n meester. En die meneer is van gedachten veranderd, toen hij merkte, dat ons werk in dienst stond van de evangelieverkondiging. Velen hier in Ngabang wensten, dat ik mijn krachten zou geven om hier een openbare kweekschool te leiden, maar toen ik hen voor de zoveelste keer vertelde, dat niet het onderwijs, maar het CHRISTELIJK onderwijs mijn doel was, toen

werd hun houding anders. Achter mijn rug om werd Aris gedwongen bij deze opvolger in dienst te gaan inplaats van bij ons, hoewel hij dat laatste begeerde; zonder dat we er iets van wisten, werd Aris naar een examen gezonden, dat toelating geeft tot een school in de hoofdplaats, Pontianak. Men deed zo met meer van mijn 14 leerlingen. Zonder mij in het lesgeven te hinderen, werd het mij toch onmogelijk gemaakt, doordat men de alleen staande leerlingen van mij verwijderde en de ouders van de overigen beïnvloedde. Zo bloedde de kweekschool eindelijk dood.....

Maar Aris vroeg verlof naar de kampong terug te gaan. En toen heb ik daar met hem gewerkt aan de vertaling van Mattheus in het Pantu. We zijn gekomen tot hoofdstuk 24. Ik kreeg de indruk, dat Aris het wel eens heel moeilijk vond. Hij had een ietwat spottende houding over zich als hij het over het mohammedanisme had, en soms vreesde ik, dat hij ons christelijk geloof als iets dergelijks beschouwde. Het kostte me moeite hem tot praten te krijgen, maar zijn werk, dat bleek me later, was wel goed.

Op zekere dag hoorde ik, dat hij naar Pontianak was gegaan. Daar is een tweejarige ambachtsschool. Nu was ik mijn helper kwijt. En een ander was niet zo gauw gevonden.

Toen kwam ik in nader contact met Adji.

Die kende ik al langer, want hij werkt aan het ziekenhuis in Ngabang. Reeds sinds December kreeg hij met zijn collega's les van me in menskunde (zoals we dat tegenwoordig noemen) en een beetje boekhouden, omdat de a.s. mantri's dergelijke zaken moeten kennen. Adji zag mijn verlegenheid en op heel handige

wijze bood hij me zijn diensten aan. Hij begeerde Nederlands te leren in rull voor..... zijn eigen taal: het Lara.

Nu zag ik heus geen kans om hem het Nederlands te leren. Dat zou voor hem moeilijker zijn dan voor mij, om het Lara te bestuderen, omdat ik een beetje van Maleis afweet. Bovendien heeft hij in de tegenwoordige tijd niet veel meer aan de kennis van onze moedertaal; nuttiger is voor hem het Engels. Inplaats van Hollands zou ik hem dan maar Engels leren. Anderen vroegen mijn les in het Engels te mogen volgen en zo ontstond er een cursus voor Indonesiërs én één voor Chinezen in het Engels. We hebben daar een paar uren voor uitgezocht, die we in Nederland „onze vrije tijd" zouden noemen, want deze cursussen gaan niet uit van „Meschobor", maar van mijzelf. Door al die lessen aan het ziekenhuis en op die cursussen krijg ik wat vaardigheid in het Maleis (Bahasa Indonesia is het tegenwoordig), en die vaardigheid komt me nu reeds te stade bij het vertellen en, naar ik hoop, straks bij het lesgeven in onze eigen school.

Met Adji begon ik aan het Evangelie volgens Lukas. Tjonge, dat was niet makkelijk hoor! Het Lara heeft iets, wat overeenkomst vertoont met onze „naamvallen", het heeft een heel eigen woordschikking, en soms heel lastige klanken, zoals b.v. nk aan het begin van een woord, lange en korte a's, klinkers met een „ain" er voor of er achter (een „ain" is het geluid, wat je krijgt, als je een k in je keel klaar maakt, maar bijtijds inslikt. Duidelijk? De eerste „k" in ons woord „zakdoek" lijkt er een beetje op).

Maar er kwam weer een tegenslag. Adji werd ziek.